

VČEREJŠÍ SLAVNOST POSTONJSKÝCH JESKYŇ odbývala se světově či ouřadně, jako prý také jindy se odbývá. Avšak cizím tím nátěrem prorazil přec jen národní ráz krajinský, prorazil přirozeně a tak sám od sebe, a byl dosti patrný, aby i nejtupějšimu Angličanu napadnouti mohlo, že není tu země vydobytá duchem německým. Správa velkolepých jeskyň, jižto zdejší lid nevinně sic, přec ale kousavě říká „krótenverwaltung“, v prostnosti náhledů svých činí pro slavnost co nejméně. Dva tři praporečky nad zemí, hodně špatné, t. j. bez pravého rozmyslu upravené osvětlení pod zemí, je vše, oč se stará a zač po zlatce vstupného vybírá. Zato jsou vstupní lístky jenom německé, oznámení na rozích a transparentní tabulky uvnitř jeskyň taktéž německé a pak kvůli rovnoprávnosti vzhledem k Slovincům — italské. Slovanského nenajde se nikde nic, neboť jsme v Rakousku a to nehledí na takové maličkosti, jako na př. na slovanský kraj a na slovanský lid. Podle „krótenverwaltungu“ řídí se pak i každý prodavač. Pamětní medaile prodávají jen s nápisy německými, popisné knihy jen německé a italské, a chce-li popis slovanský, musí prodavač teprv pro nějaký zaprášený exemplář domů a prodá ti jej dvakrát draž než německý — pro Popelku skromnou musil princ také několikrát a musil za ni obětovat víc.

Přece ale Popelka zvítězila, v báchorce i v pravdě. K svato-dušnímu pondělku, jedinému dni v roce, kdy neobratným osvětlením správa v jeskyních víc zkazí než oslaví, sešlo se také letos mnoho tisíc lidstva. Mnoho Amerikánů, vybraně komické exempláry Angličanů obojího pohlaví, síla Italiánů, několik set demonstrativně sobě počínajících Maďarů, z nichž mnozí jeví výdatný nedostatek lexikálních zvláštností arpádských, mnozí Vídeňané, jimž pouť jeskyní trvala

příliš dlouho a kteří by byli z čarovně krásných stalaktitů jen tenkrát radost měli, kdyby jim je v osmažené housce byli upravili co „backhennle“, dva Tyroláci, jeden z nich páter Greuter v nejvlastnější osobě sám a druhý nějaký profesor s netyrolsky liberálními náhledy — a přece všechno to cizí množství nemohlo vyniknout nad přítomnou spoustu slovan-skou. Italiáni křičeli v nejrozmanitějších dialektech, ale zanikli v hlaholu slovanském, Maďaři hřmotili a žádali v jeskyni nazvané „taneční síň“ od kapely čardáš za čardášem, ale česká polka zvítězila a maďarské „éljen“ utichlo v hřímavém slovanském „sláva“, když se zanotovalo slovenské „Najprej“.

Již na den před slavností byla Postonja naplněna cizinci; na dobytí postele v některém z dosti četných zde hostinců ani pomyslení, rovněž velká bída s nápoji a jídly, chutnajícímí až příliš „slavnostně“. V den slavnosti samé bylo ale městečko přeplněno, zábavné vlaky nepřehledné délky přicházely od Vídně a Terstu a k polednímu příjížděli slovenští rolníci na vozech trikolorami ozdobených, při zpěvu a hudbě. Čitalnica postonjská, otevřená na počest českého národního divadla dne 17. května, stala se střediskem přítomných národovců. Přívětivé místnosti její byly přeplněny a co půl hodinu střídalo se navštěvovatelstvo. Přibylý jeden rolnický zpěvácký spolek, slušně sestudovaný, produkoval v salonu své umění. O třetí hodině odpolední vybralo se vše do jeskyň v největším dešti, neboť návštěva jich je vyměřena jen as na tři hodiny.

Nevím, kdy bych byl v životě zažil velkolepějších přírodních dojmů. Postonjské jeskyně jsou nejvelkolepějším snem přírody, bizarní a přec uchvacující, krásné a fantastické, hned obraz titánské mohútlosti, hned nejněžnější zase umělost. Musím sobě podrobnější popis jich zůstavit až pro dobu klidnější a příhodnější, tolik ale je jisto, že žádná kresba a žádné slovo nestačí, aby sdělilo zcela jasný obraz vytvořených zde tisíciletími krás. K Postonje budou cestovatelé putovat vždy a to vždy čteněji, na Slovencích je, aby užili výročního toho dne k výroční národní slavnosti v pravém toho slova smyslu. Slovenci nemají posud národní takové slavnosti a

Postonja velmi se jim hodí, aby příšlý cizinec poznal zároveň národní jich sílu. Postonja je na živé a důležité dráze železné i v okolí, které je na mnoho mil co nejryzeji slovanské. Jak již praveno, nebylo zvláštních příprav a přece již vyniknul slovanský živel dosti rozhodně.

Do pozdní noci bylo na nádraží živo. Hned „éljen“ a hned „sláva“, hned čardáš a hned „Naprej“, ba i čtverylka z českých národních písní zaznívá shora dolů do města. Dnes je již zase klidno. Městečkem ubírají se sice ještě jednotlivé tlupy, nejvíc cestující dámy, avšak je již volno, v hostincích se můžeš zase vyspat, jídla a nápoje jsou zas neslavnostní a dobry.

Začíná sic být nepříjemně deštivo, ale Predjamo (Luey), Cirknice a Planina nejsou daleky a vůkolní vesnice slovenské poskytnou zajisté také dost pro cestovatele zajímavého.